Planinsko društvo Kočevje

Naravne vrednote na območju Kočevja

Avtor: Tanja Batkovič

Mentor: Marjeta Svetel

2015

Kazalo

1. Uvod ... 3
Naravne vrednote ... 3
Zvrsti naravnih vrednot ... 4
Postopek določitve naravne vrednote ... 4
Merila vrednotenja naravnih vrednot in za vsako en primer ... 5
2. Stojana – Kočevje ... 6
3. Naravne vrednote na območju mesta Kočevje ... 8
Strmec – pragozd ... 8
Eleonorina jama ... 9
Reka Rinža ... 10
Kočevsko jezero ... 12
Željnske jame ... 13
4. Zaključek ... 15
5. Viri ... 16
6. Priloga ... 16

1. Uvod

Za seminarsko sem si izbrala Naravne vrednote na območju stojne v občini Kočevje iz katere bom na koncu naredila zgibanko v kateri bo vse to predstavljeno. To sem si pa izbrala ker živim v tej občini in ugotavljam, da ljudje ne vedo kaj so naravne vrednote in kje se sploh nahajajo, jaz pa bi jim rada to predstavila.

Za začetek sem se odločila že za malo bolj znane kraje (naravne vrednote) v okolici mesta Kočevje. Za te kraje sem se pa odločila zaradi tega ker se do njih lahko dostopa in o njih se že nekaj ve. V okolici je drugače zelo veliko naravnih vrednot, večina jih je drevesnih kar v večini primerov pomeni da je naravna vrednota eno samo drevo ali pa brezna. Večino dreves je ponavadi malo težje najti saj se skriva v kraju kjer je dostop malo težji. V okolici je tudi ogromno brezen, večina jih je zasutih, do druge polovice je pa omejen dostop. Kasneje bi pa rada to še malo nadgradila in predstavila malo manj znane naravne vrednote v okolici mesta.

Še eden od razlogov zakaj sem se odločila za takšne naravne vrednote, ker ta zgibanka ni namenjena samo ljudem v okolici Kočevja ampak tudi drugim, tujcem, ki so prvič v tem delu Slovenije.

Območje naravnih vrednot:

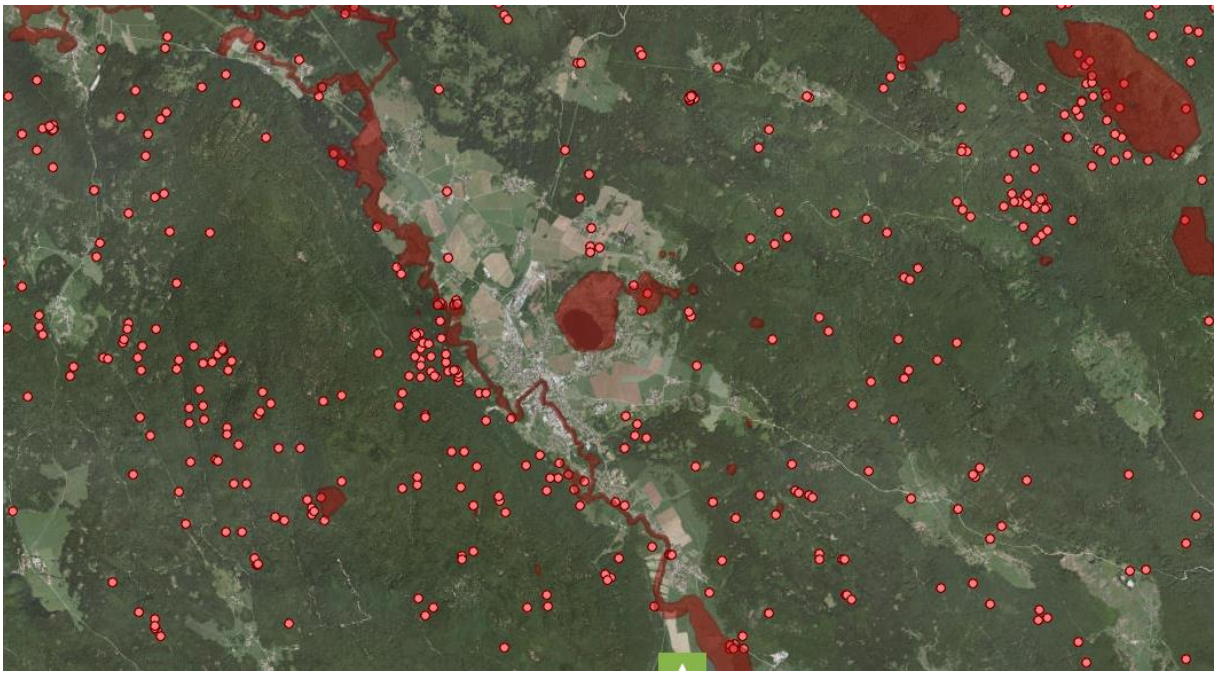

Naravne vrednote

Naravne vrednote obsegajo vso naravno dediščino na območju Republike Slovenije. Naravna vrednota je poleg redkega, dragocenega ali znamenitega naravnega pojava tudi drug vredni pojav, del žive ali nežive narave, naravno območje ali del naravnega območja, ekosistem, krajina ali oblikovana narava. To so geološki pojavi, minerali in fosili ter njihova nahajališča, površinski in

podzemski kraški pojavi, podzemske jame, soteske in tesni ter drugi geomorfološki pojavi, ledeniki in oblike ledeniškega delovanja, izviri, slapovi, brzice, jezera, barja, potoki in reke z obrežji, morska obala, rastlinske in živalske vrste, njihovi izjemni osebki ter njihovi življenjski prostori, ekosistemi, krajina in oblikovana narava.

Zvrsti naravnih vrednot

- **Površinska geomorfološka naravna vrednota:**
  Kraške površinske oblike: žlebič, škraplja, uvala, kraško polje, kraška ravnica, udornica...
  Ledeniška reliefna oblika: ledeniška morena, krnica, balvan...
  Rečno-denudacijska oblika: korita, soteska, poplavna ravnica...
  Poligenetska reliefna oblika: gorski greben, vrh, sleme, otok, naravni most/okno, stena, skalni osamelec;
  Obalna reliefna oblika: klif, spodmol, terasa
- **Podzemna geomorfološka naravna vrednota:**
  Podzemeljske: jame (votlina, razpoka, brezno ali rov): sleme, otok, naravni most/okno, stena, skalni osamelec.
- **Geološke naravne vrednote:**
  minerali, fosili,...; tudi meteoriti (Jesenice) (fosil morskega ježka na Nanosu)
- **Hidrološke naravne vrednote:**
  reka, jezero, slap... (cerkniško jezero)
- **Drevesne naravne vrednote:**
  Lipa v Rutu
- **Zoološke naravne vrednote** :
  Vranja jama na robu Cerkniškega jezera in žabe, ki prezimujejo v njej
- **Botanične naravne vrednote:**
  Rastišče narcis
- **Ekosistemske naravne vrednote:**
  mlake, barja, močvirja, gozdovi... (hudičev boršt)
- **Oblikovane naravne vrednote:**
  alpinetum Julijana, arboretum Volčji potok, drevoredi...
- **Krajinske naravne vrednote**.

Postopek določitve naravne vrednote

Postopek določitve se konča, ko minister sprejme predpis. V predpisu je za naravno vrednoto določeno:

- ime,
- kratka oznaka,
- zvrst,
- pomen (državni ali lokalni)
- geografska lega
- *režim vstopa v podzemno jamo

Del narave ima: izjemne merske lastnosti ali izjemne oblikovane lastnosti

Merila vrednotenja naravnih vrednot in za vsako en primer

- **Izjemnost** – Del narave ima:
  - izjeme merske lastnosti (izjemno velik, širok, visok);
  - izjemne oblikovane lastnosti (izjemna oblika, izjemna slikovitost, izjemno veliko enakih ali različnih naravnih oblik) *Otlica na robu Trnovskega gozda, Ajdovska deklica.*
- **Tipičnost (značilnost) –** Del narave ima nazorno prepoznavne lastnosti. *Ponikve pri Preserju (tipično pretočno kraško polj).*
- **Kompleksna povezanost –** Del narave z različnimi naravnimi pojavi in oblikami, ki so:
  - Povezani v funkcionalno celoto;
  - Se nahajajo na geografsko zaključenem območju. *Rakov Škocjan (mali in veliki naravni most, udori, kraški izviri, ponikalnice, ponori…).*
- **Ohranjenost –** del narave, na katerega je vpliv človeštva majhen. Lastnosti naravnega pojava (oblike) niso dosti spremenjene. *Barje Za Blatom na Jelovici.*
- **Redkost –** del narave vsebuje redke naravne oblike ali pojave. *Žvepleni izvir Trebuša, narcise na Golici.*
- **Ekosistemska pomembnost –** dobro ohranjen ali redek habitat ogroženih vrst. *Mrtvice reke Mure – Muriša.*
- **Znanstveno raziskovalna pomembnost –** del narave je pomemben kot znanstveni dokaz:
  - Na njegovi podlagi je nastala znanstvena teorija
  - Osnova znanstvenega poimenovanja naravnega pojava ali procesa
  - Klasično, tipsko nahajališče vrst, mineralov, fosilov. *Cerkniško jezero*
- **Pričevalna pomembnost** – del narave je povezan s kulturnimi dogodki v preteklosti (znanstveni, zgodovinsko, ljudsko izročilo
  - Ima simbolni pomen za slovenski narod;
  - Je značilen ali prepoznaven za Slovenijo. *Triglav, Bled, slap Savica.*

2. Stojana – Kočevje

Nekaj o mestu Kočevje. Mesto Kočevje je upravno, gospodarsko in kulturno središče Kočevske.

Kočevska leži med Loško in Ribniško dolino na severu, Belo Krajino na vzhodu ter Kolpo in Čabranko na jugu. Zavzema površino 555,4 km2 površine, v 74 naseljih pa živi 16.558 prebivalcev.

Kočevska pokrajina spada med najbolj naravno ohranjene predele Slovenije in tudi Srednje Evrope. 90% pokrajine pokrivajo gozdovi, med katerimi prevladujejo dinarski gozdovi jelke in bukve.

Kočevsko zaznamuje posebna zgodovina. Skoraj 600 let so tu živeli kočevski Nemci, ki so predstavljali kulturni in jezikovni otok sredi slovenskega ozemlja. Spomini nanje živijo še danes po deželi, največ pa jih je shranjenih v Pokrajinskem muzeju. Le-ta domuje v nekdanjem Sokolskem, danes Šeškovem domu, kjer je leta 1943 zasedal zbor odposlancev slovenskega naroda.

Stojna je pogorje,ki leži na zahodni strani mesta Kočevje. Najvišji vrh je mestni vrh 1034 m.n.m. Mestni vrh (1034 m n. m.) je eden izmed vrhov, ki se v pogorju Stojne dvigajo nad 1000 m visoko. Ker se nahaja tik za mestom Kočevje, je poleg Fridrihštajna najbolj priljubljen in je skupaj s planinsko kočo ena najpomembnejših rekreacijskih in turističnih hribovskih točk na Kočevskem.

Mestni vrh je gozd s posebnim namenom: gozdna jasa z okoliškim gozdom in pešpot imata izjemno poudarjene rekreacijsko in turistično funkcijo, z opremljeno naravoslovno potjo Jelenov studenec pa tudi poučno funkcijo. Gozd nad kočo je gozdni rezervat - dragocena naravna dediščina. Značilni zanj so ohranjeni mogočni gozdovi jelke in bukve na skalovitih in strmih pobočjih na visokem krasu.

Koča planinskega društva Kočevje stoji v idilični dolini pod Mestnim vrhom, nedaleč stran od Jelenovega studenca, po katerem nosi ime. PD Kočevje je bilo ustanovljeno leta 1951, velika želja članov po lastni koči se jim je uresničila leta 1953, ko so odprli preurejeno gozdno kočo. Kočo planinci stalno preurejajo in prilagajajo potrebam in zahtevam časa.

Do koče vodijo iz Kočevja markirane Kalanova in Grajska pot ter iz Dolge vasi neimenovana planinska pot. Možno jo je obiskati tudi z vozili. Koča je izhodišče za obisk Eleonorine in Ledene jame ter bližnjih vrhov: Ledenika, Mestnega vrha, Fridrihštajna in Livoldskega vrha, naravoslovne poti Jelenov studenec, Kočevske planinske poti in ostalih markiranih planinskih poti. Koča je odprta vsako soboto, nedeljo in ob praznikih, preko celega leta. V koči je mogoče dobiti hrano, pijačo in prenočišče ter številne koristne informacije. Na jasi pred njo je nekaj igral in družinskih kurišč s klopmi. Pohodnikom je na vrhu Mestnega vrha namenjena skrinjica z žigom in knjigo obiska.

Gozdni rezervati so gozdovi s posebnim namenom in so prepuščeni naravnemu razvoju. Zato tu ne sekamo, ne pospravljamo dreves, ne nabiramo gozdnih sadežev in ne vznemirjamo živali.

Gozdni rezervat Mestni vrh se dviga nad kočo pri Jelenovem studencu in obsega 31,68 ha gozdov visokega krasa. Leži na centralnem pogorju Stojne, na grebenu istoimenskega vrha.

Rezervat je bil izločen leta 1995 z namenom, da se ohranijo mogočni jelovo-bukovi gozdovi na izjemno strmem, skalnatem pobočju in da bodo številni obiskovalci lahko videli pragozd v nastajanju. Jelovo-bukovi gozdovi so najbolj značilni naravni gozdovi Kočevske.

Na zavarovanem območju zadnjih 30 let ni bilo večjih sečenj, zato ti gozdovi mestoma že ponujajo pragozdni videz. Zaradi čudovitih razgledov z grebena Mestnega vrha po Kočevskem polju in širše je ena izmed najbolj obiskanih rekreacijskih točk na Kočevskem. Različne zanimivosti na območju Mestnega vrha povezuje Naravoslovna pot Jelenov studenec.

3. Naravne vrednote na območju mesta Kočevje

Strmec – pragozd

Pragozd: Gozd v katerem se še ni gospodarilo, prvotno stanje, naravna struktura, naravni drevesni sestoji

Danes v pragozdu Strmec bukev prevladuje po številu in v lesni masi. Tudi v drugih pragozdovih na Kočevskem je bukev pri pomlajevanju vedno številčnejša od jelke; vendar danes tukaj v debelinski strukturi merjenih dreves jelka prevladuje med tankimi drevesi, saj lahko dolgo vztraja v senci in se komaj opazno debeli. Veliko bukovih mladic pa v borbi za svetlobo odmre.

Lesna masa pragozda kaže zvonasto porazdelitev z veliko zalogo nad 50 cm debelih dreves. Meritve lesne mase po desetletjih sicer kažejo nihanje deležev drevesnih vrst, vendar ostaja skupna lesna masa - nakopičena energija - skoraj nespremenjena.

Pragozd Strmec meri 15,55 hektarov. Vsakih 10 let premerijo vsa drevesa, debelejša od 10 cm. Podatki leta 1994: na celotni pragozdni površini je 7619 živih in še izmerljivih odmrlih dreves (jelke je veliko, ker počasi razpada). Skupna lesna masa je 12661 m^3.

Naravna vrednota	
Identifikacijska št.	305
Oznaka ident. št.	
Ime NV	Strmec - pragozd
Kratka oznaka	Pragozd na Kočevski Gori
Zvrst	EKOS
Pomen	državni
Koordinate	
GKY	485939
GKX	53098
Opozorilo	
Podrobno	
Režim vstopa v jamo	/

Pragozd Strmec je naravna vrednota ker je to pragozd. Torej nekaj zelo redkega, v njen potekajo proces, ki so zelo pomembni za veliko večino živih bitij. Tukaj je kompleksna povezanost, je zelo občutljiv ekosistem, že najmanjša sprememba bi lahko pomenila veliko grožnjo. Zaradi takšne občutljivosti je v pragozdovih nasploh tudi prepovedano gospodarjenje.

V njem veljajo posebna pravila tako kot v navadnem gozdu.
- V gozdu ne kurimo.
- V gozdu ne puščamo smeti ampak jih odnesemo s seboj in jih damo v smetnjak.
- Ne smemo poškodovati dreves in lomiti drevja.
- Ne vozi in parkiraj v gozdu.
- Ne poškoduj kažipotov, mostov,ograj in drugih naprav.
- Ne kriči in ne plaši divjadi! Ne vznemirjaj mladičev v gnezdih.
- Ne uničuj gozdnega cvetja, plodov in gob, tudi če so strupene.
- Naravo opazuj in jo spoznavaj.

Eleonorina jama

V neposredni bližini pragozda Strmec leži na jugozahodnem pobočju Ledenika (1.072 m), na nadmorski višini 960 m, vhod v Eleonorino jamo. Jama naj bi dobila ime po ženi nekdanjega lastnika okoliških gozdov grofa Auersperga.

Eleonorina jama je dolga 130 metrov, globoka 25 metrov in ima tri dvorane.

Jama je bila včasih pogosto obiskovana. V njej so se gozdni delavci nekdaj oskrbovali z vodo in v hladu hranili sadike za pogozdovanje.

Žal je veliko kapnikov odlomljenih, a jamo bi lahko uredili za vodene obiske. Danes v podzemlje vodijo obiskovalce planinci in jamarji, ki jamo občasno tudi razsvetlijo in zanjo skrbijo. Jamarji - speleologi dobro vedo, da je treba jame spoštovati. Z ničemer ne smemo zaznamovati našega vstopa: ne z odpadki, ne s podpisi na stenah ali odlomljenimi kapniki za spomin... Ne povzročajmo hrupa in premočne razsvetljave, ki moti netopirje. In ne nazadnje, za hojo v podzemlje je vedno potrebna dobra obutev, močna svetilka in velika previdnost.

Naravna vrednota	
Identifikacijska št.	40143
Oznaka ident. št.	
Ime NV	Eleonorina jama
Kratka oznaka	Vodoravna jama
Zvrst	GEOMORFP
Pomen	državni
Koordinate	
GKY	486100
GKX	53415
Opozorilo	
Podrobno	
Režim vstopa v jamo	odprta jama z nadzorovanim vstopom

Eleonorina jama je naravna vrednota, že samo zaradi tega, ker je to jama. Jame so zelo občutljiv ekosistem, že najmanjša sprememba ima lahko velik negativen vpliv na življenje v nje. Občutljiva je tudi, ker na njo ne vpliva samo sprememba v notranjosti, temveč tudi spremembe zunaj nje, predvsem vpliv na vodo (deževnico) ali pa na reko,če teče čez njo.

Velik negativen vpliv na jame ima tudi turizem. Ko spustimo ljudi v jamo je potreba osvetljava, kar pa ima na živali, ki so navajene da živijo v temi zelo slab vpliv, začne tudi rasti mah, torej zelene rastline, ki kot vemo v temi ne uspevajo, ker potrebujejo svetlobo za proces fotosinteze. S prihodom velike množice se poveča tudi glasnost.

Pri nas so tudi jame v kater je vstop prepovedan, ker lahko že najmanjša sprememba poruši celotno ravnovesje.

Reka Rinža

Reka Rinža je edina reka na Kočevskem. Je izrazito kraška reka, ki na koncu ponikne v podzemlje in se kot Bilpa izliva v reko Kolpo. Izvir Rinže je Reberski studenec, ki leži v vznožju Stojne za vasjo Mrtvice. Rinža dobiva med tokom po Kočevskem polju več pritokov s Stojne, ki so značilni kraški obrhi. Veliko vode imajo Ie ob večjem dežju in spomladi. Pritoki, ki pritekajo s Kočevskega polja, so manj izdatni in nimajo značaja obrha. Del vode že za Kočevjem izgine v podzemlje in odteka pod Rogom na dolenjsko stran. Količina padavin vpliva na to, kje dokončno ponikne. Ob najvišjih vodah izgine v podzemlje šele v bližini Mozlja.

Rinža dobiva svojo vodo tudi iz dolenjevaškega polja. Ko vode tam zaradi padavin narastejo, priteče skozi Vrtače in okoli Jasnice »Zadnja Rinža«, ki se združi s »Pravo Rinžo«. Ko »Zadnja Rinža« začne upadati, privre iz rup (jam) pred Jasnico »Prednja Rinža«, ki običajno izgine v požiralnik pri Spodnjih Ložinah. Kadar pa ta tok močno naraste (čez 260cm), se v Mrtvicah združi z »Zadnjo Rinžo« in s »Pravo Rinžo«. V tem primeru nastanejo poplave, ki pa jih sedaj preprečuje zadrževalni jez v Zadolju pod ribniško Veliko goro.

Naravna vrednota	
Identifikacijska št.	4484
Oznaka ident. št.	V
Ime NV	Rinža
Kratka oznaka	Ponikalnica, glavni vodotok na Kočevskem polju
Zvrst	HIDR,GEOMORF
Pomen	državni
Koordinate	
GKY	488075
GKX	55897
Opozorilo	
Podrobno	
Režim vstopa v jamo	/

Reka Rinža je lepa in edina reka, ki teče na Kočevskem. Ljudje pa očitno tega ne cenijo, saj spada v 3 kakovostni razred (te razredi označujejo kvaliteto vode, 1 razred je najboljša, najčistejša, 4 razred je najslabša, najbolj onesnažena), takšen je vir iz leta 2005 (arso). Glede na to da se do danes ni izvajalo kakšnih posebnih čiščenj te reke lahko predvidevamo, da se je stanje vode še poslabšalo. O tem priča tudi velika razraščenost lokvanjev v reki. Res da so jih letos že dvakrat kosili, jih je na reki, še vedno veliko. V preteklosti (in tudi danes nekaj) so imele hiše speljano greznico v reko. S tem se je povečala prisotnost hranil v njen, kar je posledično privedlo do povečanja števila zelenih rastlin (lokvanjev) in rib. S tem ko se poveča število lokvanjev ne pride do dna več dovolj svetlobe da bi rastline ne dnu proizvajale fotosintezo, se začne na dnu pojavljati območje brez kisika, kar posledično privede do množičnega pogina rib.

Ena izmed problematik je tudi velika poraščenost obrežja Rinže z tujerodnimi invazivnimi vrstami, kot so Kanadska zlata rozga in Japonski dresnik. Te vrste niso v redu za to okolje ker so tujerodno, kar pomeni, da so prinesene od drugod in tukaj nimajo naravnih sovražnikov in jih je zelo težko ali skoraj nemogoče zatreti.

Ostanek lokvanjev po drugi košnji.

Zaraščenost struge in požiralnikov je tudi ena od problematik reke Rinže. Potrebna bi bila košnja struge.

Zaraščenost struge v Dolgi vasi.

Kočevsko jezero

Nastanek umetnega jezera sega v leta od 1973 do 1978. Na dnu kotline dnevnega kopa kočevskega rudnika rjavega premoga sta bili prvotno dve večji luži. Iz rudnika je pritekal tako imenovani Rudniški potok, ki je napajal obe luži, istočasno pa je tudi odtekal in ponovno poniknil ter se še z enim ponikalnim potokom iz rudnika združil v enoten tok. Iz omenjenih luž so ob izkopavanju premoga vsak dan črpali vodo, ki so jo uporabljali na separaciji za pranje premoga.

Ko so z izkopavanjem premoga prenehali, se je tudi prečrpavanje vode ustavilo, tako da se je kotlina dnevnega kopa začela polniti z vodo.

Območje jezera je danes bogato naseljeno z veliko zavarovanimi rastlinskimi in živalskimi vrstami.

V sušnih obdobjih leta so tu pogosti požari. Takrat na teh površinah ni ptic. Na pogorišča pa priletijo krokarji in sive vrane. Na skrajni severni strani območja jezera je borov gozd, ki predstavlja rastiščno posebnost na Kočevskem. Okoli jezera je speljana tri kilometra dolga naravoslovna učna pot in pelje mimo vseh najbolj značilnih biotopov (jezera, trstičja, travišč in gozda).

Jezero pa daje veselje tudi ljudem, saj ga v poletnih mesecih obiskujejo ljubitelji plavanja, deskanja, čolnarjenja, potaplanja, ribolova, pozimi pa predvsem ljubitelji drsanja.

Naravna vrednota	
Identifikacijska št.	7648
Oznaka ident. št.	V
Ime NV	Rudniško jezero
Kratka oznaka	Jezero v Kočevju
Zvrst	EKOS,ZOOL
Pomen	lokalni
Koordinate	
GKY	490200
GKX	56000
Opozorilo	
Podrobno	
Režim vstopa v jamo	

Jezero je naravna vrednota, ker je habitat ogroženim in zavarovanim vrstam rastlin in živali.

Tukaj najdemo tudi eden izmed zelo ogroženih ekosistemov in to so mokrišča. Ti so ekološko zelo pomembni, saj nam pomagajo pri čiščenju vode. V njih pa prebiva izjemo veliko število ogroženih in zavarovanih ptic ter dvoživk.

Tukaj najdemo tudi trstičje in travišča v katerih najdemo veliko število ptic.

Željnske jame

Željnske jame so prvič popisali in narisali pred 250 leti. To je storil Jožef Anton Nagel, katerega je leta 1748 cesar Franc I. poklical na Štajersko in Kranjsko, da bi tam preučil naravne znamenitosti in potem poročal o rezultatih svojih raziskav. Svoja spoznanja je opisal v delu z naslovom »Opis naravnih redkosti v Vojvodini kranjski, ki je nastal po ukazu njihovega rimsko cesarskega in kraljevega veličanstva Franca I.« Delo je še vedno v rokopisni obliki in se sedaj nahaja v varstvu Avstrijske nacionalne knjižnice. V njem najdemo tudi opis Željnskih jam.

Prebivalci pa so jame poznali že stoletja in tisočletja. To nam pričajo tudi arheološki ostanki iz paleolitika ali stare kamene dobe, katerega začetek označuje najstarejše zavestno narejeno orodje pred 2 miljonoma let, konec pa iztek ledene dobe (pred 10.000 leti). Izkopavanja v Željnskih jamah so potekala v začetku sedemdesetih let tega stoletja.

Naravna vrednota	
Identifikacijska št.	1965
Oznaka ident. št.	
Ime NV	Željnske jame - območje jamskega sistema
Kratka oznaka	Območje jamskega sisitema Željnske jame pri Željnah
Zvrst	GEOMORF,HIDR,(GEOMORFP)
Pomen	državni
Koordinate	
GKY	491400
GKX	56688

Opozorilo	
Podrobno	
Režim vstopa v jamo	odprta jama z nadzorovanim vstopom

Za Željenske jame velja isto kot za vse druga jame. So zelo krhek ekosistem in zelo hitro jim lahko že najmanjši vpliv škoduje.

4. Zaključek

Med pisanjem te seminarske sem ponovila že pridobljeno znanje in ga še malo nadgradila z dodatnim znanjem.
Za začetek se mi zdi ta zgibanka kot osnutek kaj in kako se lahko predstavi v naši občini. V prihodnje imam namen z društvom narediti še kakšno zgibanko ali pa letak, da pokažemo ljudem kaj vse imamo in da si je vredno ogledat vse te naravne znamenitosti.

Društvo bi lahko malo več delalo na prepoznavnosti naše lokacije, saj je lahko zelo zanimiva s pogleda turizma in izobraževanja.
Kot začetek bi lahko društvo z naravnimi vrednota, bolj in manj znanimi obvestilo lokalno prebivalstvo, in bi jim te naravne vrednote lahko tudi v živo pokazali.
Lahko bi tudi organizirali tudi predavanja na to ali kakšno podobno temo, kot so jih že v preteklosti.
Malo več bi res lahko delali na prepoznavnosti in izkoriščati potencial, ki ga imajo okoli sebe, ne pa da samo sedijo in čakajo, da jim bo vse položeno v roke.

Izgled zgibanke.

Zvrsti naravnih vrednot

Površinska geomorfološka naravna vrednota (kraško polje, klif, soteska…)

Podzemna geomorfološka naravna vrednota (jama, naravni most…)

Geološke naravne vrednote (minerali, fosili…)

Hidrološke naravne vrednote (reke, jezera, slapi…)

Drevesne naravne vrednote

Botanične naravne vrednote

Ekosistemske naravne vrednote (mlaka, barje…)

Oblikovane naravne vrednote (drevored, arboretum…)

Krajinske naravne vrednote

Znak zavoda republike Slovenije za varstvo narave (ZRSVN)

Željenske jame

Za Željenske jame velja isto kot za vse druga jame. So zelo krhek ekosistem in zelo hitro jim lahko že najmanjši vpliv škoduje.

Velik negativen vpliv na jame ima tudi turizem. Ko spustimo ljudi v jamo je potreba osvetljava, kar pa ima na živali, ki so navajene da živijo v temi zelo slab vpliv, začne tudi rasti mah, torej zelene rastline, ki kot vemo v temi ne uspevajo, ker potrebujejo svetlobo za proces fotosinteze. S prihodom velike množice se poveča tudi glasnost.

Ideja in oblikovanje: Tanja Batkovič (planinsko društvo Kočevje) avgust 2015

Planinsko društvo Kočevje

Naravne vrednote na območju Kočevja

Naravna vrednota je poleg redkega, dragocenega ali znamenitega naravnega pojava tudi drug vredni pojav, del žive ali nežive narave, naravno območje ali del naravnega območja, ekosistem, krajina ali oblikovana narava .

Naravne vrednote na območju Kočevja

Merila vrednotenja

Izjemnost Del narave ima izjemne merske lastnosti ali izjemne oblikovane lastnosti.

Tipičnost (značilnost) Del narave ima nazorno prepoznavne lastnosti.

Kompleksna povezanost Del narave z različnimi naravnimi pojavi in oblikami.

Ohranjenost del narave, na katerega je vpliv človeštva majhen.

Redkost del narave vsebuje redke naravne oblike ali pojave .

Ekosistemska pomembnost dobro ohranjen ali redek habitat ogroženih vrst.

Znanstveno raziskovalna pomembnost del narave je pomemben kot znanstveni dokaz.

Pričevalna pomembnost del narave je povezan s kulturnimi dogodki v preteklosti (znanstveni, zgodovinsko, ljudsko izročilo.

Strmec pragozd

Pragozd Strmec je naravna vrednota ker je to pragozd. Torej nekaj zelo redkega, v njen potekajo proces, ki so zelo pomembni za veliko večino živih bitij. Tukaj je kompleksna povezanost, je zelo občutljiv ekosistem, že najmanjša sprememba bi lahko pomenila veliko grožnjo. Zaradi takšne občutljivosti je v pragozdovih nasploh tudi prepovedano gospodarjenje.

Eleonorina jama

Eleonorina jama je naravna vrednota že samo zaradi tega ker je to jama. Jame so zelo občutljiv ekosistem, že najmanjša sprememba ima lahko velik negativen vpliv na življenje v nje. Občutljiva je tudi ker na njo ne vpliva samo sprememba v notranjosti temveč tudi spremembe zunaj nje, predvsem vpliv n vodo (deževnico) ali pa na reko,če teče čez njo.

Reka Rinža

Reka Rinža je edina reka na Kočevskem. Kot naravna vrednota je zato ker je kompleksno povezana z njeno okolico. Pomaga pri prečiščevanju vode.
V zadnjih letih se pa tudi zelo opušča njeno čiščenje zato spada v 3. kakovostni razred.

Kočevsko jezero

Jezero je naravna vrednota, ker je habitat ogroženim in zavarovanim vrstam rastlin in živali.

Tukaj najdemo tudi eden izmed zelo ogroženih ekosistemov in to so mokrišča. Ti so ekološko zelo pomembni saj nam pomagajo pri čiščenju vode. V njih pa prebiva izjemo veliko število ogroženih in zavarovanih ptic ter dvoživk.

Tukaj najdemo tudi trstičje in travišča v katerih najdemo veliko število ptic.

5. Viri

http://www.arso.gov.si/narava/naravne%20vrednote/ (25.7. 2015)

http://www.kocevje.si/ (25.7. 2015)

http://www.arso.gov.si/vode/poro%C4%8Dila%20in%20publikacije/kakovost%20voda/Kakovost%20voda-SLO.pdf

http://www.arso.gov.si/vode/poro%C4%8Dila%20in%20publikacije/kakovost%20voda/Kakovost%20voda-SLO.pdf

6. Priloga

Kot prilogo dajem zraven narejeno zgibanko o naravnih vrednotah v okolici mesta Kočevje.